

ПАРТИЙНИ АМЫДЫРАЛ

Часкы тарылганың белеткелин дүргөн доозар

Бо чылын март 14-те СЭБП-ин Улут-Хем райкомунун пленуму болуп арткан. Пленум чакырылган районунун белеткелин дугайында айтырым чыгарышкан. Бо талазы-биле илеткелин СЭБП райкомунун МТС зонасынын талазы-биле секретары эш Даш-оол кылган.

— Эрткен чылын чакырылган белеткелин «Күш-ажылдын хостуу» болган Маленков аттыг колхозтар эки чорудун, агротехниктиг билик дегенге организа-астыг эрттиргеш, багай эвес дүктүгү ажаап ап, күрүне-биле үе санажым, боттарына четир саныг урезинерин уруп албышкан, колхозчуларын бир күш-хүнүгө 3 килограмм таразы бергенер—деп, илеткели чыгаалаан. Рай-онуну колхозтарында, Шагаан-Арыг маши-на-трактор станциясында болган «УТКА-нын 25 чымы» совхозта чакырылган белеткелин чоруп турарын, оон чет-терин илеткели толаргай айткан.

Шагаан-Арыг МТС (директору эш Гор-дей, партия организациянын секретары эш Сагалаев) тракторлар септелгезин март 8-ке четир 89,8 хуу, септелгезин чүгө—51,7 хуу, трактор аялзынын чүгө—86,3 хуу милирлерин 80,1 хуу септес. Септелгезин шынары база-ла хуу болуп, арткан чылын четтеринден МТС-тин уурутчуларын, ылангыя МТС-тин кол механиги эш Баходдин, көдө ажил-агый машиналарын механиги эш Балчир-оол олар бозугу тунес үндүрбей, оу бо чылын утуп турарлар. Чыжаа, эрткен чылын Калинин аттыг колхозче МТС-тин чоруткан «АТЗ-НАТИ» деп трактору тарылга шөлүгө четпейн ургелген болган ол колхозча чыткан бир трактор аялзын септетинен болган септелгезин багай шынарын база ме-ханизиринг контроль чотун айтты турар. Илтиг чорутарын бо чылын боздурбас дөш септеки болган механик бүрүз шынгын демисил чорудуп, контроль-дынчылар ужураут.

Колхозтар чакырылган белеткелин база багай чоруп турар. Районуну кол-хозтары боттарында бар 242 тергелерин чүгө 73-үн, 98 аял аялзынын чүгө 55-ин, 298 милирлерин 211-ин болган 600 ажил комутарын 502-ин септе белеткели алган болуп турар. «СЭБП-ин XIX съездин» (даргазы эш Тойлау-оол) болган Калинин аттыг (даргазы эш Ба-вуу) колхозтар чакырылган белетке-лин база багай чоруп, ол ажилды ам-дыга четир организастананар. Район-да урезин-биле хандырылган колхозтар хей. Ленин аттыг, Калинин аттыг болган Жданов аттыг, «СЭБП-ин XIX съездин» колхозтар сула, кылгас урезинери четпес болуп турар. Колхозтар картофель урезини уруп алы талазы-биле керел-гей багай ажаалаан, оон уламдын Ленин аттыг, Жданов аттыг болган Ки-ров аттыг колхозтар картофель урезини-биле чүгө 19—34 хуу хандырылган.

азы ам-даа 50—73 тонна ажил урезин-ин тыттынар ужура таваржым турар. Картофель урезини уруп алкырынмы пазы-ны районуну колхозтары чүгө 52 хуу күсеткен болган нитини-биле 2400 центнер ажил урезин четпес болуп турар. Тараа-даа, картофель-даа урезинеринин ажаала кадагалалы четпес, Маленков ат-тыг, Калинин аттыг колхозтарын урез-инери ажил черде куштар дөм болуп турар, Ленин аттыг колхоз (даргазы эш Кончу) ээ-харымсалга чоту-биле 10 тонна картофель урезини соокка донур-ган.

Тараа култураларын болган карто-фель урезинерин четпес тыттынар талазы-биле колхозтар даргалары чотур кемчелерин албайн, «урезини күртө бээр-ле болгай» дээр хөндөргө илереш турары аянчап-даа таарышпас. Карто-фель урезини есе райондардан, колхоз-тардан тып алкырынмы аргазы бар турла-ла, колхозтарын баштаар черлери бот-тут кемчелер албайн турар. Тараа кул-тураларын шынар чот урезинерин сортуут, эки шынарыг урезинерге со-дуур ажилын колхозтар амдыга четир агадесен. Оон уламдын районуну кол-хозтарында чажар-шынарга четир арга-лаван урезинер 12800 центнер челин турар. Чыжаа, Ленин аттыг колхозта 1200 центнер, Киров аттыг колхозта 890 цент-нер, Сталин аттыг колхозта 1080 центер урезинер чажар шынар четир арга-ла-тынмаан. Ногаз култураларын урез-инерин чүгө Маленков аттыг колхоз бу-рун белеткели алган, есе колхозтар рай-лада белеткели ногаз урезинерин белин садып алкырынмы кичөөтөй салбайн ту-лар.

Тарааның дүжүдүн бедирининг бир кол чүгү—тус черин уоборенезин та-рылга шөлүгө төгөр болуп. Ол ажилды районуну колхозтары четир үлөсөйин турар. Колхозтар едекти тарылга шөлү-гө төгөрнин планын 14 хуу, хулуун — 17 хуу, күш едөөн — 5,7 хуу күсет-кенин айтыр-ла байдал билдире дээр. Бо талазы-биле ажилды Калинин аттыг, Жданов аттыг колхозтарын даргалары эштер Бабуу, Мөмбей-оол олар онза багай чорутканын илеткели болган санал бер-генер шүтүмүчүлүг турган.

Тарылга бугаларын септелгезин болган оларын өөжүгө булуктарын баш бурунча довурактарын организа-таарын колхозтар баштаар черлери бол-ган партия организациялары ам-даа өгө-лөсөй, ол чутуга ажилды ала-чагар-лашкын билдире хиргедей, тарылга шөлүгө сайырларын талазы-биле ажилдылар (харагаларын, даштарын алтаарын) чорутпайн турарын райком кеситинери шынгын шүтүмүчүлүг.

«УТКА-нын 25 чымы» совхоз (ди-ректор эш Евсёков, партия организация-нын секретары эш Хоруг-оол) чакы-рылганың белеткелин мындага четир

дооспаан, септесе чотур тракторлардан ам-даа 4 тракторун болган есе көдө ажил-агый машиналарын септелгезин бүрүн дөргөбөөн, ылангыя хову турла-ла-рына механизаторлар чурттар вагон-чиктерин септелгезин база 900 центнер хей болган чангыс чыда үер ситенер урезинерин аргыларын мындага четир өгөлөсө, ол ышкаш чакырылганга, керелгезе чотур кывар, чаар материал-лар ам-даа бүрүн сөөртүмөөн деп чүснн санал бергенер илереткен.

Шагаан-Арыг МТС-тин директору эш Гордей, совхоз директору эш Евсёков олар Кызылдын септелге заводу чангыларын дедия багай күсетип турарын шынгын шүтүмүчүлүг. Ол септелге заводунга Шагаан-Арыг МТС 3 тракторлар мото-рларын, «УТКА-нын 25 чымы» совхоз 4 тракторун шикчилки кесктерин сеп-теди-биле бергенден бээр 3—4 ай болган.

Районуну колхозтарын уурутчу-лары чакырылган уезинде керелгезер кичи-даа, мал-даа кеминер белеткээр талазы-биле ажилды керекке албайн ту-рар болган ажилды айттарын септетип, оларын дериг-херексдерин септетипте кичөөтөй салбайн турарлар. Районда чангыс-даа колхоз колхозчулар, механиз-аторлар чурттар хову турлагаларын де-риг, септеп дооспаан болган херекс-чонун күжүн чакырылган уезинде чот ажилгаар орулга-биле урутар аска-дерин, салтарын септеп турарын «Күш-ажылдын хостуу», Киров аттыг колхозтар чоруп турар, а есе колхозтар ол ду-гайында хей-ле аял-буру төмөс-батпас чутаалар-биле кылгасаратынын турар-лар.

Чакырылган белеткелин толаргай, билдирги уурутчун партия райкомуну МТС зонасынын талазы-биле бөлү (се-кретары эш Даш-оол) ырыкта-ла четпес ажиллап, мырнай болуп чангыда тур-рар МТС-те болган совхозта чакырыл-ган белеткелин чоруп турарын белин сокутурган көрбөөн, мыла байдалы эки билбесин санал бергенер илеретип, моон сонгаар МТС-тин, совхозтун ажил-ын иштинге ханы кирип ажаалаан-ны, уурутчуларын күштелерин не-гезинер. Оон-биле калы партия организа-цияларын партия-политиктиг ажил-ын улам-ла экижидерин бүтү колхозчу-ларын, механизаторларын күжүн эви-лелде турган чакырылганын бүтү белеткелин март 25-те доозарын челин алкырын санал бергенер айткан.

Октябрын социалист Улут револю-циянын 40 чыл онга улам-ла че-дишкенин ужуражыр дөш улут-кемчилер белеткен хулузелерин ап, 1957 ажил-агый чылын көдө ажил-агыйн бүтү продукттарын бугдерин көвүдериң талазы-биле шиктирлг чыл боздурар орулганын салган.

А. БИЧИЖИ.

ТЕХНИКАНЫҢ АЙЫЛ ЧОН
ЧОРУУДА ЧАА ЧҮҮЛДЕР

Москва, Бирги подшипник заводу-нун шуткулга цехинге хола хоолай-лар кылыр черде металл чондурар черден уууп турар чондурарын сор-дурар хей-биле ажилдаар тускай херексиди кылган. Ол бозса, Совет Эвилелинде бир дугааргы илдыг херексиди болуп.

Чурукта. Токарь Б. С. Аксенов чотур сордурар станокта ажилдап турат. Фото В. Хухлаевтин. СЭТА-нын фотохроникасы.

Белеткелин дүргөдөдир

Улут-Хем районуну Калинин аттыг колхозуну Чодал-оолга удурткан туугу бригаданын эвенозу 13 кичи 1700 чуутуу көшп белеткеш, машина оруун-ге сөөрткен. Шакар-оолдун 11 кичи составтыг эвенозу мал кажаалары тулар 450 кубометр мышты кескенер.

Безип белеткеп каан мышты туугу шедиринче трактор-биле сөөртүп турар. Трактористер П. Дмитриенко, В. Мичу-гуров олар мышты дүн-хүн иштинде ээ-чепин сөөртүп, улут нормазын ажыр күүсөдип турарлар.

В. ТОГЛАНПАН.

Малчынарнын чедишкени

Чөөн-Хемчик районуну Ленин аттыг колхозуну төртүр мал оолдот агадес. Чамдык малчынар малын чаш төлүн камгалап алыр дөш жүженишкенин ажилдап турар.

Хойжу Байырты март 1-ге четир тө-рөөн 171 хойну 173 хураганарын, Кедей 131 хойну 131 хураганарын менди камгалап алганар. Ол ышкаш сүт-бараан фермадагы бязга ажаагыларын Мешке, Семко-оол олар чаз төртүтүгөн 56 бязгаларын эки доргутуруп турарлар. Район Советинин депутат саагы Хавак март 1-ге четир болууга бязгаларын илек бурдуган 135 литр сүтү саап ап, кол-хозтун саанчыларын дөргөз болуп ту-рар.

Н. СОПЛА.

Ленин аттыг колхозта

Колхозтун эрткен ажил-агый чылы-да нити орулгаам 1,5 миллион ажил болган. Колхозчу ажил-шчилерин ар-амында акашны 10 муң четир алганнар хей.

Колхозчулар демпр-оруннарны яны-буру кылган, чута чоорганарын болган белеп кеп аймаан, даарынар база сүт ма-шиналарын саткалап алганнар.

Колхозтун Орку-Шынаа, Берт-Да-да, Шуурмакта малы массалык-биле оол-дот агадес. Малчынар Шагжы, Намзал, Стакан олар чаз төртүтүгөн анал-хура-ганарын бүрүн камгалап алганнар. Ол ышкаш төрөөн 100 инектерин бязга-лары меиди, семис-шымар доргуту турар.

С. СЫРАТ-ООЛ,
Тес-Хем район.

Колхозтун мурнакчы хойжузу

Чаз-Хал районуну Ленин аттыг кол-хозуну мурнакчы хойжузу Монгуш Тар-жаа колхоз бугдуратканын мурнакчы-ларын бирөөн болуп келген. Ол, кол-хозтун туугу ажилыга, өшкү болган хей кадарчымынга үр чыдарда ажил-даан.

Эш Таржаа ам 440 ажил баш хойну кадарып турар. Төртүтүгөн 113 хура-ганарын чидирг чокка ажаап алган. Хойларын күш-дегелди семис болуп турар.

Хойжуну эки ажилын дугайын моон мурунда чылдарын түндөй көр-гүскөн. Илангыя 1955 чыла 381 хой-дан 381 хураган, а 1956 чыла 438 хойдан 448 хураган оо ажаап алган.

Бо чылын төртүр бүтү 371 хойларын чаш төдүн бүрүн ажаап алкырын база хой бүртүгөн 2,2 килограмм дүктү кыр-гыларын ол хулузелген.

Эш Таржаа эрткен чылдагы ажил-ын өш түндөй дөш 2 баш өшкү-биле шиктиркан. Бозууну кадай-биле ийлаа күш-хүнүгө 2277 кг тарааны, 2754 рублди алган.

О. ГАВРИЛОВ.

ЧОН ДЭЭШ АЖЫЛДААР

Чоокта чаз областың харылзаа ажил-дакчыларын чевүлел хурамы болуп эрткен. Анаа 1956 чыла областың хар-ылзаа ажилын түнелгени болган моон сонгаар орулгаларын дугайында областың харылзаа өргөзөлиниң началь-ниги эш К. Лавриновичин илеткелин чутаалашкан.

Эрткен чылын Тываның харылзаачы-лары боттарынын мурунда салдыган орулгаларын чедишкенин боттандыр-ганнар. Сан-хөөнү нити планы 101 хуу, оон иштинде Кызыл хоорайнын те-лефон станциясы 120 хуу күсеткен.

1955 чыла хоорайлар, районнар ара-зы-биле чутаалажыр телефон станцияла-рында нити кириген чангыдан 600 хирези күсетинен болза, 1956 чыла телефон станцияларында кирген бүтү чангыдан чүгө 70 чангыт күсөдө чок арткан.

Массаны коммунист дугаа кижиз-деринге совет паралага улут ролду ой-нуп турар. Областың харылзаа өргө-зө-линиң ажилдачылар паралага та-рылгазын «ей-шаанда боттандырылган кол кичөөтөйи угадирганнар. Авто-транспорт конторазы (назалыгны Кара-куз) почта сөөртүлгезин транспорт-биле хандырып, беринген оонаданын үр-гүчү ажыр күсөдип келген.

Каш чылдар бурунгаар колхозтарга почта неделяга чангыс катоп барып тур-ган болза, сөөлү ийг чылдары 3—4 ка-топ челип турар апарган. Бай-Хаак ха-рылаа конторазынын назалыгны Сани-цын санал бергеш, районуну ажил-шчилери почтаны «ей-шаанда ап турар алартаныннан солун-сеткүлдөргө ча-гыкчыларын саны эрткен чылдарга бо-лаарга бо чылын дыка көвүдөсүн де-мелгеш.

Харылзаа ажилында улут четтереп бары хурага илерен. Эрткен чылын үш кварталдарын орулга планы ыра-та четир күсетинен. Илангыя Эргин, Бай-Тайга, Бий-Хем, Каз-Хем, Овур рай-ондарын харылзаа конторазы орулга планын күсөткөсөн.

Бүтү-ле почта сабырларында мындага четир марказы, марказ чот база дашты казастагалыг чыгаалар хандыры болган телеграммалар хуудустары чедишпейн турар болган телеграммалар, чыгаалар элдеринге чотур уезинде четпейн турар. Харылзаа өргөзөлиниң почта сабыры-нын начальниги Шиповский болууну саналыга Чаз-Хал районуну харылзаа конторазы ажаа шикчилки өргөзгө оонаданын челирип турарын, харыл-заа ажилдачыларын чон-биле хар-ылзаанын кошкан демелгеш. Ол ышкаш районнар, хоорайлар арасында те-лефон харылзаанын ам-даа багайын, чамдык таварыларда чон үр маанай, телефона ууун багай дыналыш туу-рын ол чутаалаан.

Колхозчу суурларын, фермаларын ра-диохулары харылзаа ажилдачыларын орулгалар болуп. Бо чутуга херекти рай-ондарын харылзаа конторазынын на-чальнигтерин чутуга көрбөдөн амгы өдө областа 10 колхозта радио чот. Оон иштинде Чөөн-Хемчикте 4, Барын-Хемчикте 3 колхозта радио тургусту-

маан. Улут-Хем, Барын-Хемчик болган есе-даа райондарын чамдык колхозта-рында радио белдирер тургусту ажил-ды өгөлөш сөөлү үе ара соксаткан.

Бай-Тайга районуну Сталин аттыг, Чаз-Хал районуну Ленин аттыг, Кызыл районуну Сталин аттыг колхозтарында радио чоткалары кириген болза-даа тур-густуу шын эвес кылганын ажилда-байн турар.

Чаз кылыр азы өдө кылыр септөөр ажилдар чутуга материалдар чотундан кылдырмай келген. Сарыг-Сеп харылзаа конторазы чангылар кылыр ыла-биле, проволоч демир-биле хандырылганын-биле радио болган телефон чоткаларын кабартыр арганы чок болуп келген. Бо талазы-биле областың харылзаа өргөз-дө хандыраан.

Областың харылзаа конторазында болган чехтеринде социалист чарыш чотур негелдиге четир организа-циялан. Ажилдын темпизин дүргөт-тишкан, шынарын беижидер болган материалдары камнаары дөш демисел харылзаа конторазында багай тургус-туган. Тес-Хем, Эргин райондарын хар-ылзаа конторазы арасында социали-ст чарышты, а херек кырында күсө-дө чок болуп турар. Ол ышкаш Кызыл хоорайнын телефон станциянын кол-лективни чехтер арасында социалист чарышты организастан болза-даа, те-лефон дөш ажил чорутуунай кел-ген. Социалист чарышты калыб-тан, үрөтүңдиг болдурар талазы-биле, хар-ылзаа шүтүмүндө профилеи организа-цияларын организастиг кемчелер албайн турар.

Кадрлар-биле ажил сөөлү үе өлөң өкжөөн. Кызылдын төп телеграф ста-ция (назалыгны Булатов) кадрлар-биле ажилды эки тургускан. Коллективте техниктиг өөрдиге доктаамал чоруп турар, бүтү ажилдачылар мыла хаара туттуган. Мында өш ажилды, хей нити иделейлг кижилерин мактап, шанаап, коллективтин Хундүз сабы-рында кирип турар.

Илтиг болза-даа кадрлар-биле ажил-дын байдалын илеткели эш Лаврино-вич-даа, санал бергенер-даа анализте-йин чүгө касы чутаалааннар.

Хуралга Хакас автономну областың харылзаа өргөзөлиниң ажилдачы эш Богданов чүе чутаалаан. Областың хар-ылзаа ажилында чедишкенин, кол-хоз, совхоз, МТС-тер бурунда радио, те-лефон харылзаанын бүрүн тургусту-ганын, Абакан — Черногорск хоорай-ларын телефон станцияларын автомат-чиганын ол чутаалаан. Оон-биле че-регештир Хакастың харылзаачыларын Тываның харылзаа ажилдачыларын социалист чарышка кыйгытыган эш Богданов дачыган. Кыргытарын хура-дан киржечилери хулузел алган.

Алдыгы беш чылын ийги чылынын оонаданын чедишкенин күсөдир, об-ластың харылзаа ажилын улам-ла эки-жидер дөш Хакас областың харылзаа ажилдачыларын социалист чарышка хураалды киржечилери кыйгыткан.

С. МОНГУШ.

Чуртталга тудугларынчө кичөөнгей салыр

Чонуну материалдыг болган културтуг херекселери хандырылган айтырылгы-ры Коммунист партиянын, Совет чазак-тын кичөөнгейин төүндө туруп турар. Хоорайларга болган көдөсө чуртталганын, култура-амандыларын, бугдуратканын тудуглары кабартырылган улут түнүг ажа-ша, херекселер беринип турар.

Чуртталга тудугларын кабартырынча угадган ажилдарын Чөөн-Хемчик рай-онун партия, совет организациялары улам күштелдирбешкан, СЭБП ТБ-нын декабрь пленумун шиктирлерин партия райко-мунуң пленумунга болган партия өгө ор-ганизацияларын хураалдында чутаа-лажым көргөн.

Районун партия организациясы Ок-тябрын социалист Улут революцияны-нын 40 чыл онга утуктуруп районун бүтү колхозчуларын чуртталга бажына-ры-биле хандылар орулганын салган, об-ласты бүтү өр, херексө колхозчуларын социалист чарышка кыйгыткан. Чөөн-Хемчикчилер боттарынын сөзүн ээлеп шы-даар дээрин оларын моон мурунда чыл-дарга ажилын түнелгени херекселер турар. Колхозчу тудугчулар 1956 чыла чуртталганын 230 бажынарын тудур планын турган 239-ту туткан. Амгы үе-де районда бүтү колхозчу өргөзөлиниң 90 чымын хууу бажынара чуртталга турар. Бо чылын төвчүгө четир 233 өргө-лөдир чатайгышты туткан бажына-биле хандылар орулга салдыган.

Район төвүгө болган колхозчу суур-ларда култура-чырыдышкын албан че-рлерин чаз-чаа тудуглары нежешип ту-рар. Ам 4 колхозтарда электростанция-лар, 5 көдө клубтар, 7 чунар бажынар, 6 хлеб быжырар черлер, 7 бозуга ба-жынары, 8 асылар бар. 3 колхозтарда чаз клубтарын тудуглары чоруп турар. Чадана хоорай улам-ла өсүп, мында чаз-

чаа кудумчулар болган кварталдар не-жешип турар. 1956 чыла Чадана АТБ-ын автомашиналарын улут гаражын, чурт-талганын 16 бажынарын туткан. МТС 250 кичи олулар чаз калбугу тудуун дооскан болган ам оу бо чылын бүрүн дериг деп турар. Хоорайда 50 урутар турар улулар сады чоокта чаз ажилдап өгөлөсөн. Хоорайнын коммунал ажил-агый черини шүтүмү-биле чаз чунар бажы-нын тудуу өгөлөсөн. МТС чаз электростан-цияны тудуун чорудуп турар.

Бо чылын Чадана хоорайнын болган тус-тус колхозтарын талазы-биле улут тудуглар чорутууны планда көрүнгөн. Тус-тус организацияларын тудугларыга беринген акшаны санаваска, а чүгө Ча-дана хоорай Совети хоорайнын чаагай-жылдызын болган нежеде тудуглары-ны чарты миллион рублди алган. МТС, АТБ болган рабдустур комбинды боттарынын шүтүмү-биле чаз тудугларын кылдылар.

«Кызыл тараачын», Жданов аттыг болган «Октябрь 30 чымы» колхозтар чаз клубтарын, Калинин аттыг болган «Ок-тябрь 30 чымы» колхозтар чаз асыларын бо чылын тудур. «Искра» болган «Ок-тябрь 30 чымы» колхозтар чунар бажы-нар тудур.

Мал кажааларын нежеде тудуглары чорутуулар. Илангыя 6 колхозтарга 800 баш инек кирер кажааларын чаз ферма-лар, 11500 баш хой кирер 22 кажаалар туттунар.

Амгы үеде 9 колхозтарын тудут бри-гадларында 552 тудугчулар ажилдап ту-рар. Оларын арасында 47 коммунист, 108 комсомолчулар бар. Бригадалар бол-ган тус-тус тудугчулар арасында соци-алист чарыш калбарган. Чарыштын илеткелинде тыпсыр шикчилер кызыл тустарын тургускан.

Бүрүн-Аксы болган Сарыг-Сеп магази-неринге чораш. Барган суурларында ба-рзанын, ажи-чемини калбарында, хей-ниги чеменинге болган хлеб быжырар черлерге киргенер.

Кудугура-масыг ажилдар-биле, му-рунчы садыгыларын дуржулаз-биле баш садыг ажилдачыларын соци-алист чарышта алган хулузелерин

Бо чылын херек кырында чуртталга-нын 28 бажынарын тудуу доозуган болган 72 бажынарын тудуу чоруп ту-рар. Тудуг ажилын 87 хууу тайгада белеткиткен. Илчала-даа оон тудуг шөлүгө сөөртүлгезин оожум болуп турар. Хоорайларын болган суурларын ногаа-чылар ажилды экижидер чутуга. Бо та-лазы-биле Жданов аттыг болган Сталин аттыг колхозтарын баштаар черлери дедия багай ажиллап турарлар. Чадана хоорай Совети (даргазы турган эш Глу-шин) бо чылын хоорай чаагайжылды-зынга беринген акшаны долугу-биле ажилгаар ажилче ам-даа өгөлөсө кирбөөн. Район төвүн чуртталгаларын саны улам-ла өсүп турар. Илчазга чамды албан черлери улут бажынарын ээлеп турар. Оларын чамдымын чуртталга бажынарын шикчилди болуп арга-лар бар. Илчала-даа СЭБП райком болган райкүсөөм ол талазы-биле шиктирлг кемчелер албайн турарын четпес ажил деп минир херек.

Октябрын социалист Улут револю-циянын 40 чыл онугу байырларын ажил-агый, култура тургустуушкуну талазы-биле чедишкенин утукту дөш калбарган социалист чарышты то-даргай уурутту, бүтү колхозчуларын бо чылын чуртталга бажынары-биле хандырылган айтырын шиктирлээр рай-онун партия, совет, ажил-агый органи-зацияларын чутуга орулганын кылдыр тургустунган. Ол орулганын ажилчы чо-нарнын ортузунга организация болган кижизикчи ажилдарын күштелдир турган амдыралга чедишкенин бот-тандырып ап болуп бис.

Н. ДИЛГИЖИ,

СЭБП-ин Чөөн-Хемчик райкомунуң секретары.

Хакасиянын төлөөлөрүнүн Каа-Хемге чорана

Хакас областроскомтун үш кичи со-ставтыг төлөөлери садыг ажилдачылар-нын социалист чарышын хынаар дөш Каа-Хем райогна чораш. Комиссиянын кезигинери садыг кылганын началь-ниги А. Г. Орешков, потребовотун кол бугагати Н. С. Семесов, Инос раб-коштун даргазы А. С. Трещинев олар Бүрүн-Хем-Аксы, Ботту-Аксы, Каз-Хаз,

түнелдери-биле олар тодаргай тапты-каннар. Магазинерин аргы-шеверин, нарын кеминерин, чеп аймаа болган үлө-лүр барзанынын ассортименти элбөөн, быжырган хлебтин, стоволазга кылган чемин эки шынарын дугайын олар демелгеш, боттарынын савадарын база бергенер.

О. ГАВРИЛОВ.

М. МААДЫ.

Экзаменниң түннели

Кызылдын көдө ажил-агый технику-муну колхозтарын уурут карларын белеткээр сабырында экзамен дооступ турар. Сабырын үшкү курсула О. Очур-оол, С. Кулажык олар өөренип эрткен өргөзөлини эки дужаганнар. Илангыя мал ажил-агыйнын болган үтүп тургу-

БӨГҮНГҮ БО АРЫНДА

Венгрияда реакцияның оралдагышының буурап дүшкени

*Индонезияда байдал *Профэвилелдериниң Бүгү делегей Федерациязының кыйгыры болгаш өске-даа...

БУДАПЕШТ. (СЭТА). Венгрияда байырлаады хуу март 15-ге холбаштыр март 13-түң кезежинде Будапештиге байырлаады хуу болган. Ул хууларды Венгриядагы Ажылчын-Тараачын Чазак, Венгриядагы Социалисттик Ажылчын партиясының Төп Комитети, хостуг венгрия профэвилелдериниң бүгү-венгрия эвеле болгаш хей-интинин өске-даа организациялары чыгардырган.

Наймысалдың фабрикаларының болгаш заводтарының ажылчы чоннары, өртемниң болгаш култураның аймакчалары, ажылчы аныктар, студенттер, венгрия чепсектиг күштериниң төлөөлөкчилери хуулаа чыгарган. Чазактын Йош Бадар баштаан бежигүнери, Венгрия Улус Республикасының президиумуну дарагы Иштван Доби, Күрне хууларын дарагы Шандор Ронаи, Венгриядагы Социалисттик Ажылчын партиясының Төп Комитетиниң секретары Дьала Каллаи болгаш Карой Яши база күрнеиң болгаш партияның өске-даа өскү ажылдакчылары президиумге кестүп келгире чыгарганын чыгыш-биле уткаарган.

Бүр-нүң президиумуну дарагы Иштван Доби байырлаады хуулаа доңчу өгө чугаа-биле ажыктан. Венгрияда байырлаады хуу март 15-тиң дугайында ялетели Венгриядагы Социалисттик Ажылчын партиясының Төп Комитетиниң секретары болгаш култура министры Дьала Каллаи кылган.

1848—1849 чылдары революцияның революшчу салгалы — Венгриядагы Социалисттик Ажылчын партиясының болгаш Революштур Ажылчын-Тараачын Чазактын алдары дөш, социализмниң уругу хөреэниң тилелелериниң алдары дөш Дьала Каллаи болгаш чугаа-биле түнелгиле йөрөдөр салган.

Байырлаады хуу байырлаады уругу конферти-биле доңдуулан, аңа Совет Армияның А. В. Александров аттыг ырының болгаш танкызының Кызыл туштугу аямалы киришкен.

БУДАПЕШТ. (СЭТА). Национал байырлаады хуу март 15-ге холбаштыр 1848—49 чылдары революцияның маадырлары Шандор Петерфиниң болгаш Лайош Косхутунуң тураскаалдарына, а ол ышкаш национал музейниң сазыга чепсектер салымшыкының байырлаады болгаш март 15-те Будапештиге болган.

1848—49 чылдары венгрия революцияның киржикчилериниң тураскаалдарына чепсектер салымшыкының болгаш Машкольце, Печеге, Сегедга, Дебреценге болгаш чурттуң өске-даа хоорайларына база болган.

ВЕНГР БОЛГАШ ДЕЛЕГЕЙ РЕАКЦИЯНЫҢ БОДАЛДАРЫНЫҢ БУУРАП ДҮШКЕНИ

БУДАПЕШТ. (СЭТА). Венгрияда байырлаады хуу март 15-тиң хууниң демдегел турар. Март 15-те Будапештиниң күрүштүгү кылдыр шиметиниң култураларына болгаш шиметиниң байырлаады шиметини кыра берген турган. Магалиннерге салып амычыллар апаазаагындан арбын болган, кино-театрлары, кафедралар, ресторандары кыжыраа дола берген турган. Дунайың өртерин дургаар, салтарга болгаш парктарга селгүтүстөн кишилер хей болган.

Венгриядагы Ажылчын-Тараачын Чазактын шиметиниң бугаар март 15-те ажыл хуу болган. Бүгү-ле улетпир бүдүрүлгелериниң таарымчалыг ажылдап күнүсө. Будапештиниң Чепеледе кайтамчы уругу индустриалдыг металлургия комбинатының коллективни уругу бүдүрүлгү-биле ажылдап күнүсө. Оң хей-хей чепектери бүдүрүлгө оналгалары ажык күтүсөтөн. «Ганд», Маваг заводтар болгаш наймысалдың өске-даа уругу бүдүрүлгелери байырлаады хуулаа хей кечээдиг белег промудияны бергенер.

Венгриядагы контрреволюцияның чаштынып арткан артыкчылары делегей реакцияны-

ның болгаш америка империалистериниң деткичезинге илетеп алган, март 15-те чүдөк-бужар өчүк-чөгөөни белеткени билдингир болгай. «Хостуг Европа» болгаш «Американың үгү» дээр радиостанцияларын дамчытыр олар боттарының хуулаастарына венгриядагы чоннары ол хуу күдүмчүге уерия болгаш улуска уугу чыксаады организацияларын күтүп турганар. Индыг чыксаады буурап дүшкөн таварында ажыл соксаады чарлаарына олар база кыйгырып турганар. Ичкыдагы делегей реакцияны оң планнары боттанып шыдаас деп чүвени билгеш март 15-тиң бүдүрүлгө аткаарып өгөлөн. Делегей реакцияны чедир сокутмаша венгрия контрреволюшчуларын улам-на хандыр амычталып чаштыныпчы болгаш өчүк-чөгөөнигү уугушкуну майа азы ичкыда белеткенине кыйгырып турар аптарган.

Оң-биле кыды реакциянерлер болза Венгрияда деришээр чорук тергилеп турар дээр анынгың күтүлгү дамчыр чугааларын непередиң өгөлөннөр. Венгриядагы чоннары уугуш калбак массалары март 15-тиң хууниң хостуг болгаш өөрүшкүлүг демдегел турар, а улам-на өзүп турар күш-ажылчы күдүрүлгүн ажылдак чоннарың аажок хей күрүсүз Революштур чазактын болгаш Венгриядагы Социалисттик Ажылчын партиясының политиказын база программанын чүдүрүлгүн болгаш детал турарын тодаргай көргүзүп турар деп чүвени март 15-тиң байырлаады хуулаа хей кечээдиг керечилеп турар.

Венгриядагы бүгү хоорайларында болгаш суурларында март 15-тиң байырлаады хуу патриоттуг уругу күдүрүлгү-биле дымнаадыр Будапештиге март 15-тиң кезежинде алдыган. Венгриядагы контрреволюшчуларын делегей реакцияны-биле белеткен турган өчүк-чөгөөни чер болганга бурун-биле буурап дүшкөн.

Америк кончаачыларны болгаш политикчилерни ЧҮҮ ЧҮВЕ ДҮВҮРЕДИП ТУРАРЫЛ

ВАШИНГТОН. (СЭТА). ССРЭ-ниң, Бүр-нүң болгаш улус демократиязының чурттарының өске күрүнер-биле экономика харызааларының дугайында экономика болгаш улетпир талазы-биле өртемшиччилериниң чөвүлелиниң консультативтиг комитетиниң илеткелин АКШ-та парлан чарлаан.

Социалисттик чурттарын болгаш Азияның база Африканың чурттарының аразында салып болгаш өске-даа харызааларын калбарганын дугайы АКШ-тың чогуур бөлүктөрүн дүвүрөткенин илеткелде көргүсөк.

Социалисттик күрүнерлер ол чурттарга дыка уугу чөвүлелерни тыгмыскап, социалисттик лагериниң техниктиг тускай өртемнигери 14 чурттарда ажылдап турар, социалисттик чурттарын делегейиң өске чурттары-биле салып дугурааларының саны 1953 чылдан өгөлөш ийи катан өскөн деп илеткелдиң авторлары демдегел турар.

Социалисттик чурттарын экономика харызааларын калбарышкыны хамыктап мурунда оларын улетпир хөгжүдүлгүн чедикшилериниң ачымында болдунган деп чүвени илеткелде санап турар. ССРЭ-де бүгү бүдүрүлгенин, ылангыч улетпир бүдүрүлгенин немей өгөлөшүн чыл бүрүгү темпелери АКШ-ты «дыка мурун турар» деп илеткелдиң авторлары демдегелз. «ССРЭ-де улетпир хөгжүдүлгенин дугайың керечилеп турар фактылар болгаш улам ылай өгөлөшүн чаралыганын политиказы Совет Эвилелиниң экспорт аргалары чөккү чылдарда өзүп күрүлгүдөр деп түнелди кылырыга чедирип турар» деп илеткелде оналал демдегелз.

ССРЭ-ниң болгаш улус демократиязының чурттарының экономика харызааларын Азияны болгаш Африканың чурттарына боттуг улетпир көргүлүш-биле үтүк турар ол байдал илеткелдиң тургузучуларын оңа дүвүредип турар.

Бошкак хөгжүдүлгү хей-хей чурттар «экономика болгаш политика дипломатия Совет Эвилелиниң улаанышкыны илгерей-ле сеткил хамышкы-биле көрүп турар» деп илеткелде чугаалаан.

Ол чурттар экономика хөгжүдүлгүн «совет аргаларын» кедиктеп барып ажылдай бээр чадас аргаларын илеткелдиң авторлары көргүзүп турар.

Илеткелден илереп турарын бугаар амыра, АКШ-та чогуур бөлүктөр социалисттик лагериниң чурттарының политиказын Азияны болгаш Африканың чурттарының улустарының өрте-ажыктарына таарыш турарының уугурунда ботунун империалисттик политиказын чорудары АКШ-ка улам-на берген бар чыдар дугайы аажок дүвүрей бергенер.

Социалисттик чурттарын хөгжүдүлгө чедикшилерин болгаш оларын экономика харызааларының калбарганы америка колонизаторларын Азия болгаш Африка улустарын кулазырыңче улаган бодадарын уугу турар деп чүве илеткелден илдеп болот турар.

Газада египет администрация бодунуң хүлээлгелерин күүседип кирипкен

КАИР. (СЭТА). Парламенттиң диннады турарында амыра, Газа секторунун Египеттиң чазактан тоңулаан администрация губернатору генерал-майор Мухамед Хасан Абдел Латиф бодунуң хүлээлгелерин күүседип кирипкен.

Газада губернаторунуң турарында египет тутку көдүрүп үндүргөн. Ийи египет офицерлерин губернаторунуң дузалакчыларына Абдел Латиф тоңулаан.

Газа секторунуң чурттагыч чонунга губернатор кыйгырып кылган, шиметиниң ботуну болгаш боттарының хуу бүртүгү ажил-хектерин кылдыр чурттагыч чонунда кыйгырып турар.

Газада губернатор чөдө берген, хоорай чыгарганын чөвүлелиниң бежигүнери-биле болгаш египет администрацияның аймакчалары-биле чөвүлел хуулаа болган. Генерал-майор Абдел Латиф КНО-нуң чингиле секретарының Газада туртуп турар ораакчыны Раль Банч-биле болгаш КНО-нуң чепсектиг оңа күштериниң команддыкчыны генерал Бернс-биле чугаалаады кылган. «Аль-Ахрам» согуш бижээниңден амыра, египет администрация биле КНО-нуң шеригериниң команддыкчыны аразында харызааларын айландырган орта чугаалашкан.

Парламенттиң диннады бугаар амыра, мурунда КНО-нуң чепсектиг оңа күштериниң команддыкчыларын дүрүм чөк буга-биле тараан кылдыр чарлаан турган хоорай чыгарганын чөвүлел боттарының хүлээлгелерин база катан күүседип кирипкен.

«Сонгу-полос-б» деп дош кырында чорур өртем-шинчилел станциязын чурттар: станцияны лагеринде майгынар. Фото Ф. Шипиловтуу.

СЭТА-ның фотохрониказы.

КНО-нуң Айыыл чок чорук Чөвүлелинге ВДР-ниң чазаканың удурланышкыны

ХАНОЙ. (СЭТА). Вьетнамның информация агентлигиниң дамчытканын бугаар амыра, Муруну Вьетнам КНО-га хүлээп амыр дугайында сүмени КНО-нуң Кол Ассамблеяны 1957 чылдың февраль 28-те чүдүлгүтүп көргөн дугайында Каттышкан Нацлалар Организациязының Айыыл чок чорук Чөвүлелинге Вьетнамның Демократтыг Республиказының даштыкы хектер министр Фам Ван Донг ВДР-ниң чазаканын өмүтөөниңден улаанышкыны чоруткан. Инициаторлары АКШ-тың болгаш өске-даа чамыс күрүнериниң чазаканы болган сүме болза Вьетнамның чамыс өмүтөөн принципин бадтылап турар Женева дугураалары.

үрөни болуп турар дээрин. Фам Ван Донг оңалат демдегелз. Бир-нү Вьетнам хуулаагыс бүдүн болуп турар болганда Муруну Вьетнам КНО-га хүлээп ап болу дег тускай күрүне кылдыр көрүп болс. Ол сүме болза КНО-нуң Кол Ассамблеяның X сессиясында хүлээп алдыган резолюцияга база уулаанышкан, чүдө дөргө түр үдө чарылган чурттары КНО-га хүлээп амыр дугайында айткырың ол сүме бугаар көрүп болс (болуп турар деп Фам Ван Донг билз).

Кол Ассамблеяны сүменин хүлээп а. бзын даштыкы хектер министр АА мыл чок чорутуң Чөвүлелинде илз.

Өвүрнүн болгаш Кызылдың күш-културжуларында

Чоокта чаа Өвүр районун төвү Хандайгыт суурга кызыл-бүр спортчу маргылаалар болуп өрткөн. 10 километрге хаак маргылаагында 19 кижи киришкен. Олардан эш Фролов 46 минутта маанаш, бирги черин алган. Ийи, үшкү черлерин эштер Дрошкин, Дыртый олар алганар.

Бичик калбирлиг боо-биле боолаага маргылаагында киришкен 53 кижилен эң эки түнелди эң Чынаа көргүсөк. Ол үш өк-биле 30 саны алган. Спортчулар Бичик-кыс 28 саны, Амылаа 26 саны аткан багай эвес түнелди көргүсөк.

Районун 14 эң дээр шыдыраачыларын маргылаагында эш Олар 12 кижи уткаш, тилкени болган. Шыдыраачы Малай 11 кижи уткаш ийги черин алган.

Бир эвес күш-култура болгаш спорт амыра районга үргүчү чорудуп турган болза, маргылаагы киришкелери-даа хей болуп болгаш спортчуларын көргүзүлгө-даа эки болуп ужурап турган. С. ЕНДАН.

Күш-култура комбинатының болгаш көдөз ажил-агыг техникумун спорт

Редактор Н. С. ШОГУ.

ССРЭ-ниң улус ажил-агыын хөгжүдүрүлгү күрүне чээшкени

(1951 чылда үндүргөн)
1957 чылдың март 10-да Семипалатинск хоорайга болган 11-ги тиражының

НУУРТЭЭР ТАБЛИЦАЗЫ

Бүгү разрядтарда серияны болгаш облигацияларын дараазында номерлеринге ойнаашкынар таварышкан:

Сериялар	№	Облигациялар	№	Сериялар	№	Облигациялар	№	Сериялар	№	Облигациялар	№	Сериялар	№	Облигациялар	№		
100009	31*	1.000	103808	44*	1.000	109533	1—50	200	115374	39*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
100099	1—50	500	104147	27*	1.000	109546	44*	1.000	115382	06*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
100204	36*	1.000	104237	03*	5.000	109612	26*	1.000	115419	2*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
100287	16*	1.000	104254	1—50	500	109679	1—50	500	115877	7*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
100344	08*	1.000	104425	03*	1.000	109790	10*	1.000	115974	4*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
100442	1—50	200	104598	50*	1.000	110374	1—50	500	116074	1*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
100450	1—50	500	104676	28*	1.000	110405	1—50	200	116074	1*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
100506	32*	5.000	104735	1—50	500	110483	22*	1.000	116074	1*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
100552	18*	5.000	104844	13*	1.000	110520	45*	1.000	116074	1*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
100580	43*	1.000	104956	02*	1.000	110632	13*	1.000	116074	1*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
100765	1—50	200	105036	36*	1.000	110836	1—50	200	116074	1*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
100772	29*	1.000	105166	1—50	200	110866	26*	1.000	116074	1*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
100858	45*	1.000	105182	04*	1.000	110929	47*	1.000	116385	3*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
101106	1—50	500	105197	27*	1.000	111361	24*	1.000	116393	4*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
101243	33*	1.000	105366	1—50	500	111403	1—50	200	116564	1—дека		121894	1—50	200	128382	39*	1.000
101459	1—50	200	105382	41*	1.000	111578	1—50	200	116682	1—дека		121894	1—50	200	128382	39*	1.000
101537	1—50	200	105410	44*	1.000	111621	1—50	200	116766	15—январь		121894	1—50	200	128382	39*	1.000
101639	05*	1.000	105552	04*	1.000	111772	41*	1.000	116775	41—январь		121894	1—50	200	128382	39*	1.000
101757	35*	1.000	105811	13*	1.000	111884	1—50	200	116783	29—январь		121894	1—50	200	128382	39*	1.000
101971	49*	1.000	105867	01*	1.000	111933	34*	1.000	117055	29—январь		121894	1—50	200	128382	39*	1.000
102121	15*	1.000	105972	1—50	500	112354	1—50	200	117168	15—январь		121894	1—50	200	128382	39*	1.000
102332	03*	5.000	106337	40*	1.000	112438	1—50	500	117194	1—50	200	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
102379	17*	1.000	106451	1—50	200	112710	12*	1.000	117236	34*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
102469	04*	10.000	106510	1—50	200	112772	1—50	500	117254	1—50	500	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
102592	09*	1.000	106821	12*	1.000	112863	21*	10.000	117499	03*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
102705	04*	1.000	106869	1—50	500	113117	04*	1.000	117516	30*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
102722	1—50	200	107043	1—50	200	113192	18*	1.000	117579	13*	10.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
102750	1—50	500	107060	42*	1.000	113423	1—50	200	117592	31—январь		121894	1—50	200	128382	39*	1.000
102873	14*	1.000	107084	10*	1.000	113483	45*	1.000	117733	1—50	500	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
102894	11*	1.000	107125	01*	1.000	113704	38*	1.000	118004	13—январь		121894	1—50	200	128382	39*	1.000
102984	46*	1.000	107177	1—50	200	113779	29*	1.000	118011	21—январь		121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103065	11*	1.000	107798	41*	1.000	113914	37*	1.000	118051	1—50	500	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103149	19*	1.000	107868	1—50	500	114120	1—50	200	118223	26—январь		121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103200	33*	5.000	108021	31*	5.000	114225	40*	1.000	118426	32*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103206	08*	1.000	108319	1—50	200	114316	1—50	200	118440	12*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103208	63*	1.000	108321	1—50	200	114806	34*	1.000	118657	35*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103272	03*	1.000	108554	1—50	200	114842	21*	1.000	118708	45*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103372	1—50	200	108717	1—50	200	114882	17*	1.000	118857	45*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103388	1—50	200	108749	22*	5.000	114888	20*	1.000	118938	31*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103444	22*	5.000	108919	13*	1.000	114993	1—50	200	118973	35*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103605	16*	25.000	109135	1—50	200	115034	32*	10.000	119003	1—50	200	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103606	1—50	200	109249	1—50	500	115220	1—50	200	119120	1—50	200	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103625	47*	1.000	109451	23*	1.000	115272	47*	1.000	119797	1—50	200	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103662	13*	1.000	109477	03*	10.000	115343	09*	1.000	119902	38*	1.000	121894	1—50	200	128382	39*	1.000
103761	1—50	200										121894	1—50	200	128382	39*	1.000